

OBSAH

Seznam zkratk	...12
Předmluva (Bernard Michel)	...15
Předmluva k českému vydání (Jean-Philippe Namont)	...19

ÚVOD ...23

Československá Kolonie ve Francii: přehlížené dějiny
jedné emigrantské komunity a jejich spolků mezi lety 1914
a 1940 ...23

Nutné, avšak zpochybňované pojmové nástroje ...28

Kolonie a československá „identita“ ve Francii ...28

*Kolonie, způsob vytváření kolektivní zkušenosti
a mocenské vztahy* ...33

Čtyři období Československé Kolonie ve Francii mezi lety
1914–1940 ...36

Nástin pramenů a bibliografie ...38

PRVNÍ ČÁST

OD ČESKÝCH SPOLKŮ K ČESKOSLOVENSKÉ KOLONII (1862–1918)

I. KAPITOLA: České spolky ve Francii v letech 1862–1914:
sít krajanů a pařížská skupina ...43

1. *Beseda*, první český spolek ve Francii (1860–1880) ...43

*Josef Václav Frič zakládá Besedu, první český spolek
ve Francii (1860–1880)* ...43

*Válka roku 1870 jako okamžik vzniku české komunity
ve Francii* ...49

Beseda podporuje sbližování s Francouzskou republikou ...51

2. *Beseda přenechává místo České tělocvičné jednotě*

Sokol v Paříži (1890–1900) ...54

*Nový pařížský Sokol se v devadesátých letech 19. století
stává aktérem francouzsko-českých vztahů* ...54

Sokol se věnuje politice a propagaci ...57

*Sokol, ústřední organizace a místo společenského
setkávání* ...59

3. České spolky od roztříštěnosti k jednotě

(1900–1914) ...61

<i>Roztříštěnost českých spolků ve Francii kolem roku 1900</i>	...61
<i>Sjednocení českých spolků ve Francii</i>	...68
4. Češi a Slováci ve Francii v roce 1914:	
skupinový portrét	...70
II. KAPITOLA: Česká kolonie se mobilizuje,	
nedaří se jí avšak nalézt jednotu (1914–1915)	...75
1. Nasazení a mobilizace českých dobrovolníků	
v roce 1914	...75
<i>České spolky ve Francii se připravují na možnost války</i>	...76
<i>Vyhlášení války, vznik Kolonie a nábor dobrovolníků</i>	...78
<i>Odvodní komise v Invalidovně, odchod dobrovolníků</i>	
<i>a jejich výcvik v Bayonne</i>	...86
2. Léto 1914 až léto 1915: Kolonii se nedaří nalézt	
jednotu	...89
<i>Založení Kolonie v létě 1914: český konzulát v Paříži</i>	...89
<i>Říjen 1914 – leden 1915: hledání jednoty</i>	...93
<i>Činnost Kolonie do léta 1915</i>	...105
III. KAPITOLA: Kolonie jedná spolu s Národní radou ve	
prospěch československého projektu (1915–1918)	...115
1. Kolonie je reorganizována a zbavena svých	
pravomocí (červenec–říjen 1915)	...115
<i>České národní sdružení ve Francii a Kolonie</i>	
<i>(červenec 1915)</i>	...115
<i>Říjen 1915: Kolonie se přizpůsobuje a nově vymezuje</i>	
<i>oblast své činnosti</i>	...119
2. Po uchopení moci politiky přesměrovává Kolonie	
své aktivity (konec roku 1915–1918)	...123
<i>Kolonie a „Čechoslováci“ ve Francii: činnost konzulárního</i>	
<i>výboru</i>	...123
<i>Kolonie a vnější vztahy: činnost politického výboru</i>	...128
<i>Válečná podpora ze strany Kolonie: francouzské válečné</i>	
<i>úsilí a československá armáda</i>	...150
<i>Kolonie a české spolky v Alsasku-Lotrinsku v roce 1918</i>	...160

DRUHÁ ČÁST

ČESKOSLOVENSKÁ KOLONIE V NOVÉ SITUACI (1918–1929)

I. KAPITOLA: Nová situace ve dvacátých letech 20. století:
státy, Kolonie a československá emigrace ...167

1. Československá Kolonie prochází ve dvacátých
letech reorganizací ...168

První poválečné roky Kolonie	...168
Noví vedoucí představitelé Kolonie ve dvacátých letech	...172
2. Čechoslováci ve Francii ve dvacátých letech: nečekaný migrační pohyb a rostoucí počet imigrantů	...175
Státy chtějí organizovat československou migraci do Francie	...175
Československá emigrace ve Francii je organizována podle smluv	...177
Nově příchozí Čechoslováci ve Francii ve dvacátých letech	...184
3. Prostorové rozmístění Čechoslováků a jejich spolků ve Francii	...194
Všude ve Francii vznikají na místní úrovni skupiny	...194
Vznik a nárůst místních spolků	...208
Vytvořit síť	...224
Náboženská sdružení a misie fungující mimo Kolonii	...226
II. KAPITOLA: Kolonie asistuje státu při pomoci emigrantům a při jeho oficiálním poslání	...229
1. Počátky sociální činnosti	...229
2. Československá Kolonie a kulturní akce pro emigranty	...235
Spolkové knihovny	...236
Další kulturní aktivity ve dvacátých letech	...239
3. Školní vzdělávání československých dětí: cíl a počátek akce	...243
Touha spolků Kolonie se navzdory omezujícímu francouzskému rámci setkává se souhlasem československých oficiálních míst	...243
Založení prvních československých tříd ve dvacátých letech	...248
Organizace výuky a školní osnovy ve dvacátých letech	...258
4. Československý tisk ve Francii ve dvacátých letech	...260
5. Projekt „Československého domu“ v Paříži ve dvacátých letech	...264
III. KAPITOLA: Diskurz Kolonie a místa paměti francouzských Čechoslováků ve dvacátých letech	...269
1. Československá Kolonie a evropský řád ve dvacátých letech	...270

- Obhajoba versailleského uspořádání a vazeb mezi slovanskými národy proti německému a maďarskému nebezpečí* ...270
- Obhajoba československých postojů a zahraniční politiky* ...273
- Podpora francouzsko-československých vztahů* ...275
- 2. Kolonie, československý projekt a Československo ...280
 - Kolonie hájí československý projekt* ...280
 - Kolonie a Československo ve dvacátých letech* ...287
- 3. Francie Čechoslováků z Kolonie ...291
 - Čechoslováci ve Francii, mezi neznalostí a asimilací* ...291
 - Českoslovenští pracovníci, Francouzi a jiní cizinci* ...293
 - Výročí spolků, zásadní okamžik* ...297
- 4. Kolonie, Velká válka a „francouzští Čechoslováci“ ...298
 - Kolonie definuje paměť „francouzských Čechoslováků“* ...298
 - Pomníky a hřbitovy zapisují zkušenost francouzských Čechoslováků do francouzského prostoru* ...301

TŘETÍ ČÁST

ČESKOSLOVENSKÁ KOLONIE SE SNAŽÍ PŘIZPŮSOBIT TĚŽKÉ SITUACI (1929–1938)

I. KAPITOLA: Přelomový rok 1929: nové potřeby vedou k přeměně Kolonie v podpůrný spolek ...313

- 1. Kolonie se v roce 1929 reorganizuje ...313
 - Kolonie mění své stanovy* ...313
 - Nová „Československá Kolonie“* ...315
- 2. V důsledku ekonomické krize v letech 1929–1931 se konjunktura obrací a dopadá i na migrační pohyb mezi Francií a Československem ...320
 - Krise zasahuje Československo dříve než Francii a migrační pohyb pokračuje až do roku 1931* ...320
 - Znatelný úbytek osob po roce 1931* ...323
- 3. Místní spolky a Kolonie ve třicátých letech ...328
 - Spolková síť se přizpůsobuje měnící se přítomnosti Čechoslováků* ...328
 - Kolonie mezi rozbroji a snahou o soudržnost* ...345
 - Katolická a protestantská misie* ...351

II. KAPITOLA: Sociální a kulturní činnost Kolonie v letech 1929–1938 ...355

1. Sociální činnost Kolonie v letech 1929–1938:
 - priorita ...356
 - V nové situaci se zapojují do činnosti četní aktéři* ...356
 - Kolonie si bere na starost poskytování informací* ...362
 - Kolonie pomáhá nezaměstnaným a lidem bez prostředků* ...364
 - Pomoc dětem* ...367
 - Od zdravotnického střediska k Československému domu: založení pevného zázemí* ...372
2. Kolonie a československé třídy ve Francii
 - ve třicátých letech ...378
 - Třicátá léta: asimilace a ekonomické těžkosti* ...378
 - Kolonie, československý stát a fungování škol ve Francii* ...384
 - Relativní neúspěch československých tříd ve Francii* ...390
 - Bilance škol a dalších aktivit pro mládež* ...402
3. Kulturní činnost ve třicátých letech a obnovení národního prostředí ...410
 - Tisk ve třicátých letech* ...410
 - Divadlo, přednášky, knihovny a jiná kulturní činnost* ...414
- III. KAPITOLA: Diskurz Kolonie ve třicátých letech ...423
 1. Kolonie a evropský řád ve třicátých letech:
 - rostoucí hrozby ...423
 - Veřejné odsouzení maďarské a německé hrozby* ...423
 - Jaký evropský řád hájit ve třicátých letech?* ...425
 - Obrana a oslava Československa ve Francii* ...428
 2. Kolonie definuje ve třicátých letech Čechoslováky ve Francii ...435
 - Památníky a jejich slavnostní odhalení: konkrétní označení francouzského prostoru* ...435
 - Symbolické „zabydlení“ veřejného prostoru* ...444
 - Kolonie a otázka asimilace ve třicátých letech* ...449

ČTVRTÁ ČÁST

ČESKOSLOVENSKÁ KOLONIE OD MNICHOVA PO PORÁŽKU FRANCIE (1938–1940)

I. KAPITOLA: Československá Kolonie v roce 1938:

rok Mnichovské dohody ...463

1. Kolonie hájí Československo před Mnichovem ...463
 - Kolonie se mobilizuje a finančně pomáhá československému státu* ...463

- Kolonie chce bránit Československo svou politickou
činností a propagandou* ...465
2. Kolonie po Mnichovské dohodě
(29.–30. září 1938) ...468
Odsoudit křivdy Mnichovské dohody ...468
Kolonie se snaží pokračovat ve svých dalších aktivitách ...471

II. KAPITOLA: Kolonie po březnu 1939:

- boj za československou věc ...475
1. Kolonie podporuje vedoucí československé
představitelů a jedná (15. března – 1. září 1939) ...475
Březen 1939 a Československá Kolonie: reorganizace ...475
*Obhajoba československé věci díky šíření a posílení
propagandy* ...482
V sociální oblasti dominuje problém uprchlíků ...484
2. Kolonie od mobilizace po porážku Francie
(září 1939 – červen 1940) ...488
Kolonie a mobilizace Čechoslováků žijících ve Francii ...488
*Kolonie pokračuje ve své činnosti až do porážky Francie
v červnu 1940* ...492
Porážka Francie vede k zániku Kolonie ...494
3. Epilog?: Češi a Slováci ve Francii po červnu
1940 ...495
Demobilizace vojáků ...496
Pomoc Čechoslovákům a noví aktéři ...497
Členové Kolonie v odboji ...501
Obnovení Kolonie po roce 1945? ...509

ZÁVĚR ...513

Československá Kolonie ve Francii: historie ve čtyřech
dějstvích ...513

- Teoretické důsledky ...516
Být „francouzským Čechoslovákem“: pocit příslušnosti ...516
Kolonie a mocenské vztahy ...517
Bilance činnosti Československé Kolonie ve Francii ...520

Prameny a použitá literatura ...523

Obrazová příloha ...537

Poznámka překladatelky ...541

Jmenný rejstřík ...543

Místní rejstřík a rejstřík národností ...555